

[סגור חלון](#)

"דוח האמוניה כתוב כדי להפחיד, והוא אכן מפחיד"

ג'ולס טראמפ, יו"ר ובעל השליטה בחיפה כימיקלים, מסיר את הכפפות בראיון בלעדי ל-G: "דוח האמוניה כתוב כדי להפחיד, והוא אכן מפחיד. אנחנו חלוקים על רובו" שלומית לן 25/3/17

כאשר אומרים לג'ולס טראמפ, יו"ר ובעל השליטה בחיפה כימיקלים, שיש כאלה החושבים שהוא משתמש בעובדי החברה כדי להפעיל לחץ על הממשלה, הוא מתקומם. "זה ממש לא נכון", הוא אומר בראיון בלעדי ל-G. "תארי לעצמך שלשכונה שלך היה רק כביש גישה אחד, ויום אחד הממשלה הייתה חוסמת אותו בלי לסלול כביש חלופי. אז ככה אנחנו מרגישים, וככה גם העובדים מרגישים". עם או בלי עידוד מההנהלה, מאות עובדי חיפה כימיקלים בדרום חסמו בתחילת השבוע את הכניסה לדימונה כדי למחות על אי הבהירות בנוגע לעתידם התעסוקתי. אבל גם טראמפ, מן הסתם, לא משלה את עצמו שזעקת עובדים לביטחון תעסוקתי תגבר על המחאה הענקית בחיפה נגד מה שנתפס כסכנת חיים.

הכביש החסום במטאפורה של טראמפ (שאל הקשר אל שם המשפחה הכה נפיץ נגיע בהמשך) הוא כמובן מכל האמוניה בחיפה, המספק את אחד משני חומרי הגלם העיקריים של חיפה כימיקלים, יצרנית הדשנים לחקלאות שמככבת שלא בטובתה בכותרות. בעקבות מחאות תושבי חיפה, ודוח מומחים חמור המתריע מפני מאות אלפי נפגעים במקרה של תקלה או פגיעה במכל האמוניה, קבע בית משפט כי יש לרוקן את המכל עד ה-1 באפריל. אם לא יימצא עד אז פתרון לאספקת האמוניה, חיפה כימיקלים לא תוכל להמשיך לייצר.

לפני כשבוע הצטרפה המדינה לעמדת חיפה כימיקלים בעניין אחד: היא ביקשה מבית המשפט המחוזי שבינתיים לא ירוקן מכל האמוניה לחלוטין, אלא ייוותרו בו 600 טונה אמוניה, בשל הבעיה הבטיחותית שמעורר ריקון מוחלט של המכל. אבל עדיין, המדינה עומדת על כך ששום אונייה נושאת אמוניה לא תגיע לחופי ישראל, כך שמדובר, אולי, בדחיית הקץ, אך לא בפתרון.

טראמפ מצדו מציע להקים מפעל אמוניה בדרום, אולם דורש לשם כך השתתפות של 50% של המדינה. העלות הכוללת מוערכת ב-1.3 מיליארד שקל, מה שאומר שחלקה של המדינה יגיע ל-650 מיליון שקל, סכום גבוה ממה שהמדינה מוכנה להוציא. "אנחנו מנסים להגיע איתם למשא ומתן על הקמת המפעל הזה", אומר טראמפ, "אבל הם לא רציניים לגבי המשא ומתן הזה".

- עם מי אתה מנהל את המשא ומתן הזה, שהוא אומר לך שהסכום גבוה מדי?

"קשה להגדיר גורם אחד, וגם אין באמת משא ומתן. הם לא אומרים לנו כלום, ואם לא אומרים כלום, לא משנה מיהו אותו אחד שלא אומר כלום".

- אתה בוודאי מבין את תושבי חיפה, ששומעים שיכולה ליפול עליהם צרה בסדר גודל של פצצת ענק, ושגם אוניית אמוניה - כך קבע דוח המומחים - שקורית בה תקלה, יכולה להביא למותם של אלפי אנשים.

"הייתה כאן מידה גדולה של פופוליזם וזריעת פחד, והמסמך הזה של הפרופסורים, שאנחנו חולקים על רובו, כתוב כמו רומן. הוא כתוב כדי להפחיד, והוא אכן מפחיד. אני מאוד מזדהה עם תושבי חיפה. אם אומרים לך כל יום שאתה יושב על חבית חומר נפץ, ברור שתפחד. אבל זה המכל הבטוח בעולם - כך קובעים אנשים שמכירים את הנושא - עם ארבע שכבות הגנה. אז להגיד שהוא לא בטוח אלה שטויות. ולגבי האוניות - יש למעלה ממאה טרמינלים שמגיעים אליהם אוניות אמוניה, והם לעיתים קרובות במרכזן של ערי נמל. ישנן ערים כמו טמפה או רוטרדם שיש להן טרמינל לאמוניה בתוך העיר עצמה".

- הטענה היא שלישראל יש בנוסף לכל זה גם הרבה אויבים, שישמחו לפוצץ מכל או אונייה.

"בעיית הטרור היא כבר מזמן לא רק בעיה ישראלית. בכל העולם קיימים איומים, ואיש לא מפסיק השטת אמוניה בשל כך".

- אפילו אם אתה צודק, ברור לך שאי אפשר כבר להשאיר את המכל בחיפה לאורך זמן.

"ברור לי. לכן הצענו להקים את מפעל האמוניה בדרום".

- אבל גם אם יגידו לך כן, הקמת המפעל אמורה לארוך שלוש שנים. ומה בינתיים? המכל אמור להיות מרוקן על-פי בית המשפט, וגם אם מישהו יבוא וישנה זאת, תושבי חיפה לא יהיו מוכנים לחכות עוד שלוש שנים.

"צריכה להיות בסופו של דבר דרך כלשהי להשיג את האמוניה. ישנן חלופות, והממשלה בוחנת אותן ואמורה לחזור אלינו עם ההחלטות שלה. יש הרבה גורמים מעורבים המנסים להגיע לדרך הנכונה לייבא אמוניה בעתיד: המשרד להגנת הסביבה, פיקוד העורף, המל"ל, הרשות הלאומית לכבאות והצלה, המשטרה, רשות הנמלים".

- בין שיישאו 600 טונה או לא במכל, בקרוב תיגמר האמוניה. מה תעשו אז?

"אם הממשלה לא תציג דרך בטוחה ומאושרת לאספקת אמוניה, ניאלץ לעצור את קווי הייצור, ולסגור את המפעל".

- אז מה אתה חושב על ההתנהלות הזאת, שבינתיים הדברים לא קורים והזמן אוזל?

"בפועל, הם מסכנים את העסק ומוכן מאליו שאם אין חברה, אין מקומות עבודה. האומדן של משרד הכלכלה הוא שאנו מעסיקים ישירות 800 איש, ובהעסקה לא ישירה כ-4,500 איש נוספים, שמשותפים ייפגעו אם נפסיק את הפעילות. זה מעל לבינתי, מדוע הממשלה אינה יוצאת מהר ככל האפשר עם הצעת פתרון".

מאבקים עם דונלד טראמפ

טראמפ נעים ההליכות ותכול העיניים, שמוצאו הדרום-אפריקני ניכר קלות במבטאו הרך, יכול להטעות במבט ראשון. אבל הוא בהחלט יודע, בדרכו המנומסת, לצאת לקרב כשצריך. כך נלחם בשעתו באריה גנגר, מי שהיה בעל השליטה הקודם בחיפה כימיקלים, כדי לקבל את השליטה שלפי תפיסתו הגיעה והובטחה לו. כך נלחם בדרישה של עו"ד אבי פילוסוף, אז היו"ר והמנכ"ל של החברה שאותו הדיח, לקבל את מצנח הזהב שלו. כך נלחם בכיל על המחירים שגבתה ממנו על אשלג. כך הוא מתנהל כעת מול המדינה, מביא מומחים משלו, מנהל לובינג, מציע הצעות פתרון ולא שוכח להזכיר שוב ושוב הבטחות וערבויות שניתנו. וכך לחם לפני שנים באיש העסקים דאז דונלד טראמפ, שרצה למנוע ממנו להשתמש בשם משפחתו.

אמנם ג'ולס (73) ואחיו אדי (70), העושים את כל עסקיהם יחד מאז היו ילדים וסייעו בחנויות

הבגדים של ההורים, חולקים שם עם הנשיא האמריקאי הטרי, ואפילו חלק מתחומי העיסוק שלהם דומים - גם הם נדל"ניסטים של דירות פאר, וגם להם יש סוכנות דוגמניות עילית, שאחראית בין השאר לתחילת דרכן של קלאודיה שיפר וסידני קרופורד. "בזה רק אחי אדי מתעסק", צוחק טראמפ. "יש לו החזות המתאימה והוא רווק, כך שזה יותר הולם עבורו לעסוק בזה".

אבל קשר משפחתי אין, ובשנות ה-80 דונלד טראמפ אף תבע אותם כדי שיפסיקו להשתמש בשם המשפחה שלהם-עצמם. מהגרים שזה מקרוב באו, כך פחות או יותר נכתב באחד מיני חמישה כתבי תביעה שהגיש, מנסים לרכוב על המוניטין והשם שלי. "נו, ואנחנו ממשיכים להשתמש בשמנו, לא?", צוחק ג'ולס טראמפ. "הוא ניסה בחמישה בתי משפט שונים לעצור בעדנו, ולא זכה".

- ועכשיו, מה שלום היחסים ביניכם?

"בנקודה זו יש לנו מערכת יחסים טובה. הוא אפילו ציין בראיון ל"ניו-יורק טיימס", שאילו הכיר אותנו אז כשם שהוא מכיר אותנו כעת - הוא לא היה תובע אותנו".

- איך אתה לא כועס עליו? בכל זאת - לדרוש מאדם לוותר על שמו, ועוד להגיד שהוא "רוכב" על ההצלחה של אחר?

"כעסתי, אבל מתגברים על זה. אני מסתכל קדימה ולא אחורה. בהליכים משפטיים אתה אומר דברים שאינם תמיד נכונים. השורה התחתונה, שאנו משתמשים בשם כעת והוא הפסיד במשפט".

- האם אתה אחד מתומכיו היום?

"ובכן, הוא טוב מאוד לישראל, ואני מקווה שהוא יהיה נהדר לארצות-הברית, במובן הכלכלי. הוא מינה לעצמו יועצים טובים ואני חושב שכמה מהעמדות שלו הן מאוד הגיוניות. אני חושב שהוא מנסה לעודד עסקים, שהוא ממוקד בדאגה לייצוא ועסוק בהקמת עסקים בארצות-הברית. זה בדיוק תפקידו של הממשל שלנו, לספק תעסוקה, ובכך גם להביא לרמת השתכרות גבוהה יותר, כי כאשר הביקוש לעובדים עולה, גם רמות השכר עולות".

- הוא גם הודיע שיבטל הסכמי סחר.

"זה בעיניי טירוף וטעות גדולה, אבל אני חושב שהוא יחזור בו. הוא כבר חזר בו מדברים רבים שדיבר עליהם ואני מצפה שכך יקרה גם בעניין הזה. לטווח רחוק, ארצות-הברית לא תשגשג בלי הרבה יצוא ויבוא. בסופו של דבר, אנשים אוהבים לקנות בוולמארט (המוכרת מוצרים זולים מתוצרת סין לדוגמה), כי הם מקבלים מחירים יותר טובים".

- ויש כמובן ההתבטאויות על סף הגזענות.

"איני מסכים עם רבים מהדברים שהוא אומר, ואיני חושב שזה ראוי לדבר כך. גם במצע של דונלד טראמפ וגם בהתנהגות שלו יש דברים שאני לא אוהב. אבל אתה לוקח את כל החבילה, והוא פועל נכון כלכלית ועושה את הדבר הנכון עבור ישראל".

- כאשר מרקו רוביו התמודד על תפקיד המועמד הרפובליקאי לנשיאות, תמכת בו, ולא בטרמפ.

"נכון, אני חושב שהוא בחור פיקח. פגשתי אותו. איני יכול להגיד שאני מכיר אותו היטב, אבל חיבבתי אותו. הוא נהדר לישראל. ובכלל, אני חושב שהעמדה הרפובליקאית עדיפה בהרבה על פני זו הדמוקרטית. הם ללא ספק טובים יותר לעסקים, אז גם כשאיני מסכים עם כל מה

שהרפובליקאים מצדדים בו, לגבי זכויות נשים ודברים אחרים, אני לוקח את המכלול".

- בדרך כלל יהודים אמריקאים מעדיפים את המפלגה הדמוקרטית.

"ואני חושב שהם טועים. מבחינה היסטורית, חשבו שהמפלגה הדמוקרטית טובה יותר ליהודים. אבל כיום הפוליטיקאים הטובים ביותר ביחסם לישראל הם ללא ספק הרפובליקאים".

הקרב על מחיר האשלג

נחזור אל משבר האמוניה ואל חיפה כימיקלים, שהוקמה בשנת 1966 על-ידי שותפות של שתי חברות ממשלתיות: בתי הזיקוק (75%) ומחצבי ישראל (25%) במטרה למנף את המשאב הטבעי, אשלג, ולעבד אותו למוצרים מתקדמים יותר, תוך יצירת מקומות עבודה בישראל. כיום, חיפה כימיקלים מהווה 2% מהייצוא התעשייתי של ישראל (ו-1% מסך הייצוא). הדשנים שלה נמכרים בכמאה מדינות, ולדברי טראמפ, החברה מכניסה מדי שנה לישראל 600-700 מיליון דולר, שחלקם מוצא על שכר, מסים וכיוצא באלה.

עבור האחים טראמפ, חיפה כימיקלים היא השקעה טובה המזרימה לכיסם דיבידנדים. שני חומרי הגלם העיקריים של חיפה כימיקלים הם אמוניה, שאותה היא מייבאת ומאחסנת במכל האמוניה (השייך למדינה ומופעל על ידי החברה, ומהווה גם מקום אחסון עבור אמוניה שמייבאות חברות אחרות), ואשלג, שאותו היא רוכשת מכיל. "במשך שנים רבות חשנו שהם מחייבים אותנו במחירים מופקעים", אומר טראמפ.

"כיל העלתה את המחירים באופן מלאכותי, והיא יכלה לעשות זאת כי היא מונופול. פנינו לכנסת בעניין הזה והיא הורתה על הליכה לבוררות (אצל השופט בעז אוקון)". בתום הבוררות הותוותה נוסחה של תמחור, שפתרה את בעיית האשלג, אבל בעיית האמוניה נותרה בעינה.

הבעייתיות במכל האמוניה באמצע אזור אורבני רווי אוכלוסין - בלי להיכנס כרגע לוויכוח על מידת הסכנה שבו - איננה חדשה. גילוי הגז הטבעי בישראל, שממנו אפשר לייצר אמוניה, הפך את רעיון הייצור המקומי של אמוניה לאפשרי, וכבר לפני כארבע שנים, ב-2013, הכריזה הממשלה על מכרז להקמת מפעל לייצור אמוניה במישור רותם שבדרום, מתוך מטרה לחסוך את הצורך במתקן אחסנה גדול כל-כך. לדברי טראמפ, החלטת הממשלה בעניין הקמת המפעל (החלטה 766) כללה חידוש הערבות שנתנה בעת הפרטת החברה, "שתהיה ערבה לרצף של אספקת אמוניה עד שהמפעל יפתח". ואכן, בהחלטה מצוין שההכנות להקמת המפעל ייעשו, "מבלי לפגוע בהבטחת האספקה השוטפת של אמוניה לכלל צורכי המשק, בכל עת".

אלא שמרבית מחיר ייצור האמוניה הוא מחיר הגז הטבעי, ובישראל - יחסית למקומות אחרים בעולם שבהם הוא תוצר לוואי של תעשיית הנפט למשל - מחירו אינו זול. "מחיר הגז", אומר טראמפ, "הקשה על כל מי שהיה מעוניין להשתתף במכרז, כי היו תקופות שיכולות לקנות אמוניה במחיר נמוך ממחיר הגז". על אף התמריץ הממשלתי, בסך 40% ממחיר ההקמה, כל שבע הקבוצות שהתעניינו במכרז נסוגו.

"הגענו עד שנת 2016", משחזר טראמפ, "ואז אמרו לנו שאף אחד אינו מעוניין לבנות את המפעל. אז החלטנו לקפוץ למים ולהציע להקים אותו בעצמנו. התחלנו לעשות מחקר לגבי מה שכרוך בכך, הרי איננו בעסקי אמוניה. לא שכל-כך רציתי להיכנס לעסקי אמוניה, אבל הבנתי שאם אנחנו לא נעשה זאת, אף אחד אחר לא יעשה זאת".

- אלא שאתם לא מסתפקים בהשתתפות של 40% אלא דורשים 50%. עבור הממשלה, זה

סכום גדול מאוד של כסף שהיא צריכה להוציא, עבור משהו שעוד לא נוסה ולא יודעים איך תהיה ההיתכנות הכלכלית שלו.

"זה סכום מאוד גדול של כסף שאנחנו צריכים להוציא. אם יש דרך יחידה לעיר והממשלה רוצה לסגור אותה, היא צריכה להציע אלטרנטיבה. אבל היא לא הציעה ואנחנו מוצאים את עצמנו במצב שהממשלה חסמה בפנינו כל גישה להמשיך לעבוד, בלי להציע לנו שום תוכנית להתקדם הלאה, והם עשו זאת בלי שום הודעה מוקדמת".

- ונגיד שיהיה לכם מפעל. כאשר מחירי האמוניה גבוהים, זה בסדר. אבל הם יכולים גם לצנוח, ואז הייצור עולה יותר מהייבוא.

"בסוג כזה של ייצור, צפוי מראש שיהיו זמנים טובים וזמנים רעים. אז בזמנים הרעים, לא נעשה כל-כך טוב כמו שהיינו עושים לו קנינו אמוניה בשוק החופשי, אבל אנו מקווים שבזמנים שבהם המחירים גבוהים, נרוויח קצת ואולי נשיב חלק מהכסף הזה".

"הייתה לנו ערבות ממשלה"

האחים ג'ולס ואדי טראמפ נולדו בדרום אפריקה, ותמיד עשו ועושים את עסקיהם ביחד. הם פתחו יחד כמה עסקים בדרום אפריקה, אחר כך היו להם עסקי נדל"ן באירופה, ואז עברו לניו-יורק - שם רכשו רשתות קמעונאיות, שהגדולה בהן הייתה רשת לחלקי חילוף למכוניות, שאליה נכנסו בתחילה כמשקיע פסיבי, אבל מהר מאוד "נדלקו" ועברו לנהל אותה ולבנות אותה עד שהגיעה ל-10,000 חנויות. "והפכתי", כך טראמפ, "לשחקן הגדול ביותר בענף הזה בחוף המערבי. הרבה מהעסקים שלנו התחילו כך. השקעה מהפורטפוליו שהפכה פתאום לביזנס שאנחנו בונים".

ב-1996 מכרו אותה ("הבעיה הייתה שמטה החברה היה בפניקס, והמשפחה הייתה במיאמי ורציתי לחזור הביתה") ומאז התמקדו בנדל"ן ויקרתי באזור מיאמי. הם פיתחו את וויליאמס איילנד, 2,000 דירות ויקרה, ואחריו את היהלום שבכתר שלהם, אקוולינה, מלון פאר של 51 קומות, שטראמפ מתגאה כי "טריפאדוויזר הכתיר אותו כ'מלון החוף הטוב באמריקה'", וסביבו בתי דירות, עם מתחם רצוף מתקני נוחות ובילוי, כולל מגרשי החלקה על הקרח, באולינג וכדומה.

בישראל יש להם פעילות פילנתרופית נרחבת, בעיקר הקמת בית איזי שפירא לשינוי איכות חייהם של אנשים עם מוגבלויות, וקרן טראמפ לתמיכה בלימודי מתמטיקה ומדעים בבתי ספר תיכוניים. הפעילות העסקית שלהם כללה הרפתקה קצרה של רכישת השליטה בבית ההשקעות גמול ב-2001 תמורת כ-400 מיליון שקל, השקעה שממנה נפרדו בתוך זמן קצר ללא רווח או הפסד ניכרים. "אני חושב שאולי הפסדנו משהו", מודה טראמפ.

וכמובן את חיפה כימיקלים. בסוף שנות ה-90 הנפיק בעלי החברה דאז, אריה גנגר, ידיד קרוב של אריאל שרון המנוח ומקורב למשולם ריקליס, אגרות חוב של החברה שדרכה החזיק בחיפה כימיקלים, TRI בהיקף של 250 מיליון דולר. ב-2001 התחילו הטראמפים לקנות את האגרות הללו. "ראינו בזה השקעה פיננסית בעלת פוטנציאל", אומר טראמפ.

- האם אז כבר הכרת את גנגר?

"כן, פגשתי אותו כבר ב-1994 דרך משולם ריקליס, בזמן שגנגר עבד עבור ריקליס. מאוחר יותר הפכנו לידידים. ואז ראיתי שמחירי אגרות החוב של החברה שלו ירדו. החברה הייתה במצב גרוע באותו זמן, אבל מצא חן בעיניי הרעיון, זה נראה לי עסק טוב. קנינו את האג"ח, ומאוחר יותר המרנו אותן ל-49% ממניות החברה".

- הודעת לגנגר על כוונתך לעשות זאת?

"כן, הוא היה מאוד שמח. היו לו בעיות עם הבנקים באותו זמן. הבנקים עמדו לסגור את החברה שלו. אז הרכישה שלנו וההמרה למניות הצילה את החברה מפשיטת רגל. כך, במשך השנים הבאות, עד 2008, החברה המשיכה להיאבק על קיומה וכמה פעמים היה עלינו לעזור לה, בדמות כסף או ערבויות לבנקים (בעיקר לבנק הפועלים)".

- ומה קרה ב2008?

"בשלב הזה, הבנקים מאוד רצו להוציא את גנגר מהחברה, והוא ביקש ממני לבוא ולראות איך אפשר לעזור. נפגשתי עם דני דנקנר (אז יו"ר הבנק), שבגלל צירוף מקרים גם הכרתי - כי משפחתו והבנק תרמו לבית איזי שפירא - אם כי היכרות רופפת. בעת ההיא, קרו שני דברים. גנגר הסכים שאם מזרים כסף כדי להציל את החברה, נקבל עמדת שליטה. גם הבנקים כבר לא רצו אותו בחברה. אבל אז גנגר שינה את דעתו וניסה לפנות לבתי משפט לבטל את ההעברה".

במקביל, צפן אל פני השטח הסכסוך הקשה שהתחולל בין גנגר לבין בנו שגיא. מקור הסכסוך, בהתנהלות בחברה אחרת שגנגר שלט בה אז, לומניס, ובה מינה את בנו שגיא לסמנכ"ל כספים. האב וגם רשות ניירות ערך האמריקאית לא ראו נחת מתפקודו של שגיא, ועם עזיבתו את החברה גם החלה עוינות בין הבן לאב. עם או בלי קשר לסכסוך הזה, שגיא גנגר מכר את מניותיו לאחים טראמפ, שמצדם כבר היו די להוטים להיפרד מאביו כשותף.

- גנגר מאוד כעס עליכם.

"הוא כעס כי הוא הפסיד לנו בבית משפט".

- הוא טען שסידרתם אותו, שלקחתם לו את החברה מאחורי הגב, ואני עוד מעדנת.

"בכל התביעות המשפטיות שהיו לנו מולו השופט פסק לטובתנו ואמר שהוא עשה דברים שלא ייעשו. הוא היה מאוד-מאוד ביקורתי כלפיו. אז אולי הוא (גנגר) כועס, אבל אנחנו נהגנו בצורה הכי מוסרית בעינינו, וזה מה שחשוב לנו".

- ואבי פילוסוף, שהיה יו"ר ומנכ"ל החברה אז, גם הוא כעס עליכם. נאמר שהוא פוטר באימייל.

"אבי תבע אותנו בסכום של 41 מיליון שקלים והתפשר בסופו של דבר על חלק קטן מאוד מזה, וזה מאחורינו. הכנסנו לחברה הנהלה חדשה, המשכנו להפעיל את החברה ולפתח אותה, קנינו עוד ארבעה מפעלים ועשינו ממנה חברה מצליחה".

- ואחרי כל זה, אם הכול יסתיים בכי טוב, תשקול השקעות נוספות בישראל?

"כן, הייתי שוקל השקעות אחרות. אני מקווה שהמחלוקת הזו עם הממשלה תהפוך להיות אי הסכמה זמנית. זה יהיה שברון לב לראות את זה נעלם. לא לוקחים עסק שלקח 60 שנה לבנות אותו, ובהצלחה מרובה, והורסים אותו ללא כל מחשבה. זה יהיה אסון".

- היו שמועות שניסית למכור את חיפה כימיקלים לפני כשנה.

"קיבלנו הצעות לרכישת החברה, שקלנו את זה ושוחחנו עם אנשים, אבל הרגשנו מספיק בטוחים עם החברה. בעיית האשלג הייתה קרובה לפתרון, ומעולם לא הייתה לנו מחשבה שאספקת האמוניה תיפסק, כי הייתה לנו ערבות ממשלה לכך. אז החלטנו לא למכור".

- האם אתה מצטער כעת על כך שלא מכרת אותה?

"אני לא מסתכל אחורה אלא קדימה. אני מקווה שהממשלה תתעשת ותבין שלא הורסים

עסק שמכניס למדינה 600-700 מיליון דולר בשנה".

- אם תצטרכו לסגור את החברה, האם תתבעו את המדינה?

"אינני רוצה לחשוב על זה".